

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра политологии

БАРСУКОВ Роман Александрович

**ТРАНСФОРМАЦИЯ СОВРЕМЕННОЙ МИР-СИСТЕМЫ
В КОНТЕКСТЕ РЕГИОНАЛИЗАЦИИ: УСЛОВИЯ И
ПЕРСПЕКТИВЫ**

Дипломная работа

Научный кандидат наук,
О. Е. Побережная

руководитель:
политических наук,
доцент

Допущена к защите

«__»_____ 2025 г.

Заведующий кафедрой политологии
доктор политических наук, профессор Н. А. Антанович

Минск, 2025

ОГЛАВЛЕНИЕ

РЕФЕРАТ	3
РЭФЕРАТ	4
SUMMARY	5
ВВЕДЕНИЕ	Ошибка! Закладка не определена.6
ГЛАВА 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ	Ошибка! Закладка не определена.8
1.1 Теория капиталистической мир-системы И. Валлерстайна: генезис, эволюция и структурные кризисы.	Ошибка! Закладка не определена.8
1.2 Глобально-региональные взаимодействия: синтез регионализации и глобализации в теориях «нового регионализма» и «глокальности» (Б. Хеттне, Ф. Зодербаум и Р. Робертсон)	Ошибка! Закладка не определена.18
ГЛАВА 2 ТРАНСФОРМАЦИЯ МИР-СИСТЕМЫ ПОСЛЕ КРИЗИСА 2008 ГОДА	Ошибка! Закладка не определена.25
2.1 Кризис 2008 года – переход к деглобализации	Ошибка! Закладка не определена.25
2.2 Регионализация как ответ на глобальные имбалансы	Ошибка! Закладка не определена.30
2.3 Сдвиг глобального центра силы: накопление капитала в Юго-Восточной Азии и консолидация БРИКС – альтернативы западной гегемонии	Ошибка! Закладка не определена.55
ГЛАВА 3. ПЕРСПЕКТИВЫ МИР-СИСТЕМЫ: СЦЕНАРИИ И ПРОТИВОРЕЧИЯ В ЭПОХУ СТРУКТУРНОЙ БИФУРКАЦИИ	Ошибка! Закладка не определена.64
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	Ошибка! Закладка не определена.67
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ	Ошибка! Закладка не определена.70
ПРИЛОЖЕНИЯ	Ошибка! Закладка не определена.82

РЕФЕРАТ

Объем работы: 81 страница, 148 использованных источников.

Ключевые слова: МИР-СИСТЕМНЫЙ АНАЛИЗ, КАПИТАЛИЗМ, МЕРКАНТИЛИЗМ, ПРОТЕКЦИОНИЗМ, РЕГИОНАЛИЗМ, ГЛОБАЛИЗАЦИЯ, ДЕГЛОБАЛИЗАЦИЯ, МИР-СИСТЕМА.

Объект исследования: Современная мир-система.

Предмет исследования: трансформация современной мир-системы, выраженная в регионализации, деглобализации.

Цель работы: выявить особенности трансформации и развития современной мир-системы в контексте регионализации.

Методология исследования: классификация, сравнение, системный, институциональный, методологические подходы, исторический и статистический, контент-анализ, компаративный, аналитический методы, мир-системный подход.

Научная новизна работы: в дипломной работе анализируется положение дел в процессе регионализации после кризиса 2008 года, сквозь призму мир-системного подхода, который включает в себя как теоретический, так и практический анализ. В результате проведенного исследования раскрыты и систематизированы ключевые подходы к пониманию современных международных политических процессов, выявлены ключевые регионы и их лидеры, определены особенности геополитического дискурса XXI века. Изучен и проанализирован опыт региональных государств-лидеров по воздействию на преобразование мир-системы и своего положения в ней.

Практическая значимость дипломной работы заключается в возможности использования полученных результатов и выводов в научном обеспечении внешнеполитической деятельности государственных органов и формировании эффективной международной политики Республики Беларусь.

Теоретическая значимость данной работы состоит в углублении и систематизации, имеющихся в политической науке наработок по современной регионализации, расширение междисциплинарности за счёт комплексного использования теории регионализации и мир-системного подхода, а также за счёт исследовательских возможностей для углубленного научного обоснования изучаемой проблемы.

Дипломная работа представляет собой самостоятельно выполненное исследование.

РЭФЕРАТ

Аб'ём працы: 81 старонка, 148 скарыстаных крыніц.

Ключавыя словы: СВЕТ-СІСТЭМНЫ АНАЛІЗ, КАПІТАЛІЗМ, МЭРКАНТЫЛІЗМ, ПРАТЭКЦЫЯНІЗМ, РЭГІЯНАЛІЗМ, ГЛАБАЛІЗАЦЫЯ, ГЛАБАЛІЗАЦЫЯ, СВЕТ-СІСТЭМА.

Аб'ект даследавання: Сучасны свет-сістэма.

Прадмет даследавання: трансфармацыя сучаснай свет-сістэмы, выяўленая ў рэгіяналізацыі, глабалізацыі.

Мэта працы: выявіць асаблівасці трансфармацыі і развіцця сучаснай свет-сістэмы ў кантэксце рэгіяналізацыі.

Метадалогія даследавання: класіфікацыя, параўнанне, сістэмны, інстытуцыянальны, метадалагічныя падыходы, гістарычны і статыстычны метады, кантэнт-аналіз, кампаратыўны, аналітычны метады, свет-сістэмны падыход.

Навуковая навізна працы: У дыпломнай працы аналізуецца становішча спраў у працэсе рэгіяналізацыі пасля крызісу 2008 года, скрозь прызму свет-сістэмнага падыходу, які ўключае ў сябе як тэарэтычны, так і практычны аналіз. У выніку праведзенага даследавання раскрытыя і сістэматызаваны ключавыя падыходы да разумення сучасных міжнародных палітычных працэсаў, выяўлены ключавыя рэгіёны і іх лідэры, вызначаны асаблівасці геапалітычнага дыскурсу XXI стагоддзя. Вывучаны і прааналізаваны вопыт рэгіянальных дзяржаў-лідэраў па ўздзеянні на пераўтварэнне свет-сістэмы і свайго становішча ў ёй.

Практычная значнасць дыпломнай працы складаецца ў магчымасці выкарыстання атрыманых вынікаў і высноў у навуковым забеспячэнні знешнепалітычнай дзейнасці дзяржаўных органаў і фарміраванні эфектыўнай міжнароднай палітыкі Рэспублікі Беларусь.

Тэарэтычная значнасць дадзенай працы складаецца ў паглыбленні і сістэматызацыі, якія ёсць у палітычнай навуцы напрацовак па сучаснай рэгіяналізацыі, пашырэнне міждысцыплінарнасці за кошт комплекснага выкарыстання тэорыі рэгіяналізацыі і свет-сістэмнага падыходу, а таксама за кошт даследчых магчымасцяў для паглыбленага навуковага абгрунтавання вывучаемай праблемы.

Дыпломная праца ўяўляе сабой самастойна выкананае даследаванне.

SUMMARY

Scope of work: 81 pages, 148 sources used.

Keywords: WORLD-SYSTEM ANALYSIS, CAPITALISM, MERCANTILISM, PROTECTIONISM, REGIONALISM, GLOBALIZATION, GLOBALIZATION, WORLD-SYSTEM.

Object of the research: The modern world-system.

Subject of the research: the transformation of the modern world system, expressed in regionalization and globalization.

The purpose of the work: to identify the features of the transformation and development of the modern world system in the context of regionalization.

Research methodology: classification, comparison, systemic, institutional, methodological approaches, historical and statistical methods, content analysis, comparative, analytical methods, the world is a systematic approach.

Scientific novelty of the work: The thesis analyzes the state of affairs in the regionalization process after the 2008 crisis, through the prism of a world-system approach that includes both theoretical and practical analysis. As a result of the conducted research, key approaches to understanding modern international political processes have been revealed and systematized, key regions and their leaders have been identified, and the features of the geopolitical discourse of the 21st century have been identified. The experience of regional leading states in influencing the transformation of the world system and their position in it has been studied and analyzed.

The practical significance of the thesis lies in the possibility of using the results and conclusions obtained in the scientific support of the foreign policy activities of government agencies and the formation of an effective international policy of the Republic of Belarus.

The theoretical significance of this work consists in deepening and systematizing the developments available in political science on modern regionalization, expanding interdisciplinarity through the integrated use of the theory of regionalization and the world-system approach, as well as through research opportunities for in-depth scientific substantiation of the problem under study.

The thesis is an independently completed study.